

VESTI
IZ SLOVENIJE

V ZAPORU. — Bivši ajdovski župan Štekar Ivan, trgovec, ki je leta 1944 šel v gozdove k partizanom in bil pomladni leta 1945 predsednik komande mesta Ajdovščine, je že nad en mesec dni zaprt v Solkanu. Zapri so ga zaradi skrivanja živil.

Čotar Zora iz Dornberga, vdova, mati štirih malih otrok, je dobila dva meseca zapora, ker je brez dovoljenja očistila svoj vinograd in zmetala ven nekaj starih, zapuščenih trt. Očitajo ji sabotažo planskega gospodarstva.

KRAVA ZA AKTOVKO. — Poročilo iz Postojne: Za srednjo kravo dobi kmet okrog 5 tisoč dinarjev. Če si hoče kupiti povprečno aktivko iz usnja, ga stane tudi 5.000 dinarjev. Torej krava za atkovko.

ZADRUŽNI HLEV. — V Komnu na Krasu so sezidali velik državni hlev, ki ga imenujejo zadružni hlev. Sedaj pobirajo ljudem živino, da bi napolnili ta državni hlev. — Kmet Čotar iz Tabora pri Dornbergu je moral oddati v ta hlev eno kravo in večjo telico. Za obe mu je oblast plačala 10.000 dinarjev. V nadomestilo te izgube je Čotar kupil samo telico v prosti prodaji in plačal zanj 14.000 din. Taka in tem podobna sredstva uporablja oblast, da bi kmetom zlomila hrbtnice in jih spravila v kolhoze. Toda večina kmetov vztraja in gre tudi rreko takih kupcij, le v zadruge ne.

ŽIVINOZDRAVNIKOV NI. — V Komnu na Krasu je zadnji čas umrl 70 letni domači živinozdravnik V. Jazbec. Ljudje ga silno pogrešajo, ker na celim Krasu ni zdaj nobene-ga živinozdravnika.

Ta novica je pomembna, ker kaže, da se sedanje oblasti tudi za živinozdravništvo nič ne brigajo. Za Titov režim je dovolj, da ima vsaka vas zadostno število agentov OZNE, ki prostovoljno ali prisiljeno

prisluskujejo ali špijonirajo za vsakim človekom.

Sestanek obrambnih ministrov "ljudskih demokracij" v Pragi

Sovjet. delegacijo vodi maršal Nikolaj Bulganin, sovjetski podpremier. — Propaganda zasramovanja Zedinjenih držav.

Praga. — Uradna češka časniška agentura Ceteka naznaja, da so se zbrali v Pragi vojni ministri vseh vzhodno-evropskih držav. Na čelu sovjetske delegacije je maršal Nikolaj Bulganin, sovjetski podpremier. Med ostalimi zastopniki Sovjetske zveze so še: A. Suslov, tajnik centralnega komiteja sovjetske kom. partije; V. A. Zorin, sovjetski podminister za zunanje zadeve, in general A. I. Rodimcev, član sovjetskega supremnega sovjeta. Vse omenjene je že sprejel predsednik Klement Gottwald v družbi premijerja Antonina Zapotočkega in Rudolfa Slanskega, tajnika češkoslovaške komunistične partije.

Poleg teh so prispeli še obrambni in zunanji ministri Rumunske, Ogrske, Poljske in Bolgarije. — V češkoslovaški praznujejo te dni peto obletnico osvoboditve države. Ob tej priliki se vrši velika propaganda proti Zed. državam. Po zidovju hiš so nalepljeni lepaki, ki prikazujejo bombardiranje škodovih naprav, kar je označeno kot "barbarski ameriški napad."

Železniška nesreča v Indiji; 81 ubitih

New Delhi, Indija. — V nedeljo je skočil v bližini tega mesta s tira osebni vlak, pri čemer je bilo najmanj 78 oseb ubitih in 100 ranjenih.

Včeraj je pričela z zborovanjem konvencija SDZ v West Parku

Včeraj se je sestala k zborovanju delegacija 12. redne konvencije SDZ v JDND, West Park, O. Glavni predsednik Joseph Penikvar je otvoril zborovanje ob 9:20. dopoldne. Mrs. Agnes Žagar je zapela ameriško himno. V imenu clevelandskega župana Tom Burka je pozdravil delegacijo predsednik mestne zbornice, James Donnelly. Delegacija je ponovila za njim vdanostno izjavo ameriški zastavi.

Zbornica preide na volitev konvenčnega predsednika, podpredsednikov, tajnika in zapisničarjev. Za konvenčnega predsednika je bil soglasno izvoljen John Sušnik, Chas. Vertovšnik za podpredsednika in Julia Brezovar za podpredsednico, za tajnika gl. tajnik Max F. Traven, za zapisničarja Frank A. Turek in gl. blagajnik Joško Penko.

Predsednik je imenoval sledeče odbore: Poverilnega, za resolucije, za prošnje in pritožbe, za mladino, nadzornega, gospodarskega, in za plače.

Delegacija si je določila plačo \$90.00 in sicer za ves čas zborovanja.

Odbor za resolucije je predložil pozdravne resolucije, ki jih je odposlal na razne važne urade in osebe.

Od 11:30 dop. pa do 2:30 popoldne so zborovali razni odbori in poročali zbornici, ko se je sestala delegacija k zasedanju ob 3 popoldne.

Zvečer si je delegacija ogledala novo tovarno Fisher Body v West Parku.

Za prepoved komunizma v Kanadi

Ottawa. — V kanadski nižji zbornici je bila dne 2. maja dolga debata o vprašanju, dali naj se prepove razširjanje komunistične organizacije in njenih doktrin v deželi. Govorniki raznih strank so bili enih misli, da so kanadsko ljudstvo in delavske unije zelo hladne proti komunistom, katerih je med ljudstvom in delavskimi unijami prav malo ter so pod popolno kontrolo.

V Texasu je po 21 letih izvoljen prvi republikanski kongresnik; ljudstvo je naveličano Trumana

Ameriška javnost uvideva, da Bela hiša ne vodi, temveč caplja zadaj. — Ljudstvo je naveličano Trumana in njegove administracije.

PAMPA, Texas. — Ben Guill, prvi republikanec, ki je bil v zadnjih 21 letih izvoljen v Texasu v zvezin kongres, je izjavil, da je bil izvoljen zato, ker so prebivalci Texasa naveličani in siti Trumana. Guill je bil izvoljen na mesto odstoplega demok. kongresnika Eugene Worley-a, ki je postal federalni sodnik.

Nezadovoljstvo s Trumanom narašča

Gornja Guillova izjava je zelo verjetna, ker ni dvoma, da nastaja po vsej deželi vedno večje nezadovoljstvo nad pram Trumanu in njegovi administraciji. Za to so štirje poglaviti razlogi:

1. McCarthyjeve obtožbe so zadele bolj v živo kot si Washington predstavlja. Res je, da je mnogo ljudi, ki ne simpatizirajo z McCarthyjem, toda pravijo, kjer je dosti dima, je tudi ogenj.

2. Umor dveh z gangstrstvom povezanih politikantov v Kansas City je obrnil zopet pozornost na predsednika Trumana in Pendergastovo politično mašino, katere produkt je Truman.

3. Ekonomsko vzburkavanje. — Farmarji so nezadovoljni s padajočimi cenami. Gospodinjje so nezadovoljne nad uničevanjem krompirja in subvencije cen. Splošna javnost pa je naveličana večnih stavk in visokih davkov.

4. Pomanjkanje vodstva. — Javnost čedalje bolj spoznava, da je v Washingtonu pomanjkanje slehernega vodstva. — Ljudstvo uvideva, da ne more ali noče ofiicelni Washington definitivno ničesar ukreniti napram nikomer, čigar aktivnosti so zdaj vsak dan bolj v ospredju, in sploh javnost čuti, da Bela hiša caplja zadaj, med to da bi vodila in kazala pot.

Kongresnik Geo. Smathers iz Floride, star 36 let, ki je v zadnjih primarnih volitvah tako grdo našel senatorja Pepperja. Pepper je bil 14 let senator in je podpiral vse, kar je dišalo po radikalizmu ali celo komunizmu. Smathers je vse to v volivni borbi pobijal in zmagal. Njegova zmaga je tudi velik udarec za delavske unije, ki so dale Pepperju vso podporo.

NOVI GROBOVI

John Geo. Berus

V Conneaut, Ohio, je včeraj nagloma umrl John Geo. Berus, star komaj 26 let. Bil je član društva Conneaut, št. 49 SDZ. Kdaj bo pogreb poročilo ne pove.

James Sustae

V petek je preminil v Norfolk, Va., v U. S. Naval bolnišnici tri mesece star sinček James Sustae, stanujoč na 540 Leonard Rd., Norfolk, Va. Zapusča žalujočega očeta Chief Petty Officer Frank Thomas Sustae in zalujočo mater Helen, poprej Lubasinski, brata Thomasa, in staro mater Mrs. Mary Svetina, stanujoča na 14919 Pepper Ave v Clevelandu. Pogreb se bo vršil v sredo popoldne ob 1:30 iz Mary A. Svetek pogrebnega zavoda na 478 E. 152 St. v cerkev Marije Vnebovzete ob 2 in potem na pokopališče Kalvarijo. Cvetje se hvaležno odklanja.

Iz raznih naselbin

FOREST CITY, Pa. — V bolnišnico se je podal William Rataic, ki se mora zdraviti radi krvne bolezni. — Pred kratkim si je vzel življenje Rudolph Boršnik, star 48 let, rojen tukaj. Zapustil je ženo in osere otrok.

M. F. OLIVE, Ill. — Po težki operaciji je 27. aprila v Stantonu umrl Martin Biznik, star 61 let, doma od Save pri Zidanem mostu.

NAJNOVEJŠE VESTI

Philadelphia. — William Green, predsednik AFL, je pismeno sporočil Philipu Murrayu, predsedniku CIO, da se je Ameriška delavska federacija pripravljena združiti s CIO, in sicer na permanentni ali stalni bazi.

Berlin. — Rusija je pristala na svobodne volitve v Berlinu, toda pod pogoji, ki bi bili njej v prid. Vse okupacijske čete bi se morale namreče umakniti iz mesta, kar bi pomenilo, da bi se morale ameriške, angleške in francoske čete umakniti v zapadno Nemčijo, dočim bi se ruske čete umaknile samo v vzhodno predmestje.

AMERIKANEC SLIKA PRAVO PODOBO JUGOSLAVIJE

"Kulaki" — sovražniki države. — Na \$1,620 dohodkov \$1,100 davka

Kaj pripoveduje vodja "brigade" v veliki zadrugi.

Poroča MORLEY CASSIDY — Philadelphia Bulletin (Nadaljevanje poročila o Jugoslaviji)

NOVI SAD, 3. maja. — "Jaz trumf karto. Vlada mora sem zelo trmast človek", je rekel rdečelični mali hrvatski kmet, majaje z glavo, ko je ponovno nalil tri kozarčke slivovke.

"Veste, vsak teden prihaja jo k meni organizatorji zadrug ali kolektivnih kmetij in pravijo: 'Le zakaj si tako neumen? Ali misliš, da je tvoje polje tako sveto, da ga boš lahko večno držal izven z druge?'"

"Jaz pa pravim: 'Ne! Ko boste dovolj pripravljeni, mi boste uropali moje zadnje akre zemlje, kakor ste mi uropali že druge. Ampak če jih hočete imeti, mi jih morate ukrasti! Sam vam jih ne dam!'"

"Morda mi ne bo ostalo ničesar, toda veste, jaz sem trmast človek."

V Jugoslaviji je še mnogo takh "trmastih" ljudi. Da natančneje povem, njihovo število znaša 75 odstotkov vseh kmetov v deželi, ki je temeljno kmečka dežela.

Trumf karta v rokah kmetov. In maršal Tito z vsemi svojimi svetovalci in z vso silo komunistične partije, ki stoji za njim, ni še mogel najti pota in načina, da bi zlomil njihovo (kmetov) trdovratno in trmasto kljubovanje komunistični državi.

Kmetje — to je mali kmetje s štirimi, desetimi ali dvajsetimi akri zemlje — drže namreč v tej svoji lastni mrzli vojni s Titom v svojih rokah —

Truman je odpotoval s posebnim vlakom na 6,400 milj dolgo potovanje po Ameriki

Uradni namen potovanja je otvoritev Grand Coulee jez v državi Washington. — V resnici pa ima potovanje politični smoter.

WASHINGTON. — V nedeljo je odpotoval preds. Truman iz Washingtona proti zapadu.

Predsednik potuje s posebnim vlakom; poleg njegovih prijateljev in svetovalcev ga spremlja tudi mnogo časnikaarjev.

Predsednikovo potovanje bo trajalo deset dni in prevozil bo 6.500 milj. Tekom potovanja bo imel samo osem formalnih govorov, toda gotovo je tudi, da bo nad 50 takih zvanjih "whistlestops," ko se bo vlak ustavil za nekaj minut, da se premenja vlakovno osobe, lokomotiva i. t. d., in ob katerih prilikah navadno predsednik govori s platforme ali stojišča zadnjega voza množici, ki se na takih krajih nabere. Pričakujejo, da bodo Trumanovi govori veljali predvsem dvema skupinama, na katerih podpora računajo demokraci: farmarjem in delavcem.

Vsega skupaj bo prevozil ali se doteknil predsednikov vlak 16 držav, ki so vse politično zelo važne. Na splošno se vse te države nagibajo na republikancko stran. One bodo odločale v novembru o dvanajstih senatnih sedežih, katerih sedem je zdaj zasedenih po republikancih

Razne drobne novice iz Clevelanda in te okolice

Duhovne vaje za ženske. — Škof Rožman bo vodil duhovne vaje za ženske v slovenskem jeziku od 2. do 4. junija in sicer v škofijski hiši na Lake Shore Blvd. in 185 St. Tiste, ki se žele udeležiti naj si rezervirajo prostor vnaprej ter plačajo pri Mrs. Frances Baraga, 1105 E. 71 St., tel. HE 1-5724, ali tekom tedna v župnišču v uradnih urah.

Petnajsta obletnica. — Danes ob 8:15 je bila darovana v cerkvi Brezmadežnega Spočetja maša za pok. Dorothy Arko v spomin 15. obletnice njene smrti.

Prihod iz taborišča. — Domin Zabukovec, žena Lojzka in otrok so dospeli zadnji petek k družini John Turk, 22715 Vera Ave., Warrensville Heights, O., Dobrodošli!

Šesta obletnica. — V sredo ob 8:25 bo darovana v cerkvi sv. Jeronima maša za pok. Jakob Mausar v spomin 6. obletnice njegove smrti.

Peta obletnica. — V sredo ob 9 bo darovana v cerkvi sv. Vida maša za pok. Katino Hrovat v spomin 5. obletnice njene smrti.

Strelske vaje. — Euclid Rifle klub bo imel v sredo ob 3 pop. strelske vaje in sejo na Močilnikarjevi farmi.

Maša za mučenika. — Slovenski duhovnik in vodja katoliške misije v Franciji, Rev. Čretnik, je 7. maja opravil slovesno službo božjo za vse jugoslovanske mučenike, za škofe, duhovnike, redovnike in redovnice, ki so jih in jih še preganjajo komunisti v Jugoslaviji, za vse, ki so zaprti, bili internirani in deportirani in za vse Jugoslovane, ki so žrtvovali in trpeli za svojo vero, pravico in svobodo. Slovesnost je vodil in tudi govoril nadškof Beausart. Službi božji je prisostvoval tudi Most Rev. Msgr. Blanchet, škof v Leros in rektor Katoliškega inštituta v Parizu.

Za 45-letnico. — Mr. in Mrs. Frank Zarnick iz McDonald, Pennsylvanija, bosta 13. maja obhajala 45-letnico srečnega zakonskega življenja. Pet njiju otrok živi v Clevelandu, ki jima pošiljajo tem potom iskrene čestitke z željo za mnogo srečnih let! Bog vaju živi!

Iz bolnišnice. — Po dvomesečnem bivanju v bolnici se je povrnil na svoj dom John Per iz 6218 Carl Ave. Tem potom se želi prav lepo zahvaliti vsem prijateljem in znancem za poslano cvetlice, kartice in darila. Zdaj ga lahko obiščejo na domu.

Smrt milijonarja, bivšega siromaka. — Boston. — Tukaj je umrl J. Defarrari, eden najbogatejših mož v tem mestu, kateremu je daroval javno knjižnico, vredno poldrugi milijon dolarjev. Svojo kariero je pričel ta večkratni milijonar kot ubog prodalec sadja, ki ga je razvažal po ulicah z ročnim vozikom. Bil je samec in je živel v navadni stanovanjski hiši, — v tako zvanem "rooming-house."

CLOUDY

Vremenski
prerok
pravi:

Deloma oblačno, danes in ponoči bolj toplo, zvečer dežni prši.

Tri na dan

Iz stare domovine piše nekdo: "Naši gospodarji niso še nikoli tako brez skrbi živeli kot zdaj. Prej so skrbeli, kaj in koliko bodo sejali, zdaj jim to vse drugi ukažejo pri vladi."

Zdaj jih tudi nič ne skrbi, kaj bo s pridelkom, ker kar zraste, morajo oddati vse državi.

Spomladi sta morali dve breji kravi iz hleva na ukaz države. To je napredek pri nas, ko so začeli breje krave pobijati za meso, samo da ima vojaštvo. Mi pa? O Božiču je minilo eno leto, odkar smo zadnjič imeli za kosilo goveje meso.

AMERIŠKA DOMOVINA

(JAMES DEBEVEC, Editor) Cleveland 3, Ohio
6117 St. Clair Ave. Henderson 1-0628
Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays

NAROČNINA

Za Zed. države \$8.50 na leto; za pol leta \$5.00; za četrt leta \$3.00.

Za Kanado in sploh za dežele izven Zed. držav \$10.00 na leto. Za pol leta \$6.00, za 3 mesece \$3.50.

SUBSCRIPTION RATES

United States \$8.50 per year; \$5.00 for 6 months; \$3.00 for 3 months.
Canada and all other countries outside United States \$10 per year. \$6 for 6 months, \$3.50 for 3 months.

Entered as second class matter January 6th 1908 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the act of March 3rd 1879.

83 No. 91 Tues., May 9, 1950

Vprašanje moralnosti ameriške vlade

Ali se more in sme kakšna vlada nemoralno obnašati napram lastnemu ljudstvu? Ali sme vlada svoje ljudstvo zavajati, goljufati, ga izkoriščati in prikrajševati v njegovi svobodi?

Nam vsem je znano, kako bi občina obsodila človeka, ki bi se brezskrbno dolžil, se vsako soboto opil in se ne bi zmenil za plačilo svojih vsestranskih dolgov.

Kaj bi rekli ljudje o gospodinji, ki privleče vsak dan iz mesnice in grocerije domov velike količine živil, doma pa, mesto da bi jih ob času pripravila za družino, jih pusti, da se ji pokvarijo?

Kako dolgo bi mogel ta ali oni izposojevati si denar od svojih sosedov in drugih ljudi, ko bi napočil čas, da jim poplača svoje dolgeve, bi jim pa povedal, da je pripravljen na poravnavo in plačilo dolgov na bazi, da jim poplača 60c za dolar?

Koliko časa bi katera koli občina trpeła človeka, ki prodaja od hiše do hiše in bi z revolverjem v roki zahteval od vsakega gospodarja in gospodinje, da kupita njegove produkte? Ali koliko časa bi ljudje trpeli sladkoustega, prevežanega človeka, ki bi nagovarjal svoje sosede, naj njemu izroče visok procent svojih dohodkov proti obljubi, da bo že on poskrbel za vse: za njihovo zavarovalnico, za plačilo njihovih zdravniških računov in za šolanje njihovih sinov ter hčera na kolegijih in univerzah.

Ni dvoma, da bi ljudje sleherne občine namršili čelo nad njegovimi metodami, in če ne bi storili nič drugega, bi pozvali policijo ali pa sporočili v umobolnico, naj pošljejo koga ponj in ga spravijo na varno.

Kaj pa, če kakšna vlada vse to počenja? Ali je tak postopek od njene strani manj nemoralen kakor od strani posameznika?

Vlada Zedinjenih držav je obsedena od manije razsipanja in izdajanja denarja na desno in levo! Ona živi — kakor pravimo — izven območja svojih dohodkov, in to ne morda nehoti ali ker ima smolo, ampak namenoma, ker hoče tako!

Naša vlada je odredila, da se mora več živil spraviti na trg, kot jih more ljudstvo konzumirati, zato se odviske teh živil ali kvari, ali pa leži po raznih skladiščih, s čemer se samo odlašča proces kvare in razkrajanja. Tudi to se ne dogaja po nesreči, marveč namenoma.

Vlada Zed. držav si je izposodila od svojih državljanov denar z obljubo, da jim bo po desetih letih vrnila \$100 za vsakih \$75, ki jih dobi od državljanov s prodajo varčevalnih bondov. Toda, ko pride čas povračila, dobi oni, ki ji je posodil, to je, ki je kupil njene bonde, nazaj samo \$60 v aktualni nakupni moči denarja, v primeri z zakupno močjo originalnih \$75. In nato, da je mera ironije zvrhana, pa vlada zahteva še plačilo davka na pravičljnih \$25 profita, ki ga je baje posojevalci oziroma kupec bondov naredil!

Vlada Zed. držav sili svoje državljanke na nakup stvari, katerih ne potrebujejo ali katerih stroškov ne morejo zmagovati.

Vlada Zed. držav je že odvzela visok procent dohodkov svojih državljanov v obliki davkov, s čemer jih je okrnila v njih svobodi izdajanja svojega lastnega denarja, in zahteva vedno višji in višji delež ob zagotavljanju, da bo ona poskrbela za vedno več in več njihovih privatnih zadev.

In tako dalje, in tako dalje...
Toda ljudje, ki to delajo, ne bodo ostali dolgo na oblasti, če bo ljudstvo zahtevalo, da se mora vlada držati istih moralnih standardov, ki veljajo v splošnem za vse posameznike!

Komunistična vzgoja

V neki švedski reviji čitamo zelo poučen članek, ki nam jasno priča o duhu nove morale ter posebne ljubezni do staršev, ki jo komunistem vceplja v mlada srca.

V pionirskih klubih više slike in v mestih so imenovane ulice po dečku Pavliki Morosovem. V knjigah pozivajo mladino naj sledi njegovemu zgledu. V njegovi rojstni vasi so mu sovjetska oblastva celo postavila spomenik.

Pred 17. leti, ko so boljševiki kolektivizirali njegovo rojstno vas in so posebno zanesljive komisije rekvirirale kmetom živino in orodje za kolektivno farmo ter žito za Moskvo, je to komisijo vodil od hiše do hiše trinajstletni deček Pavlik Morosov.

Deček je peljal komisijo tudi v hišo svojih staršev, katere je že prej ovadil kot sovražnike ljudstva, češ da so pomagali kmetom upirati se oblasti. Nekaj dni kasneje je deček izginil. Njegovo telo so našli malo potem v gozdu. Skoro vse v vasi so aretirali. Nobenega dokaza ni bilo o tem, kdo je ubil dečka, toda sovjetska policija je obsodila njegove starše, dva strica in vse, ki so stanovali v isti ulici, na smrt.

Tako je bilo junaštvo Pavlike Morosova. Ovajal je svoje starše in sorodnike in ker komunistem povsod rabi ovaduhe, ga postavlja mladini za vzgled!...

BESEDA IZ NARODA

Opazke in pripombe

Cleveland, O. — Odkar je začel objavljati Milan Medvešek svoj potopis s potovanja po Jugoslaviji, o kateri sam prizna, da ima tudi pod komunističnim soncem svoje temne strani, večkrat kdo vpraša, kako to, da vzlic temu na vse pretege hvali Titov policijski režim in ga opravičuje. Kakor se je izrazil neki tukajšnji rojak: "Kolikor jaz vem, ni vsa leta, odkar je v Ameriki, napisal en procent toliko dobrega o svoji drugi domovini, kakor o Titovem režimu zadnja dva meseca. In vendar jaz že tri leta dobivam od sorodnikov v starem kraju same priitožbe, stokanje in pridušeno preklinjanje prav tega režima! Kaj je narobe s takimi tičji? Ali jim gre v glavo čast, ki jim jo privoščijo titovci? Ali ne morejo pozabiti tistih banketov, na katere so bili povabljeni v Belgradu in Ljubljani? Toda Amerika jih reči že dolgo časa, pa še lepo — in vendar ne slišiš, da bi kateri teh Milanov in Mirkov in Zosk in Ančk zapisal dobro besedo o nji, kje šele, da bi se navduševal zanj ali za njeno vlado! Kaj, strela, jih moti, te ljudi?"

Mož je pokazal na en vzrok: čast, pozornost, gostije. Titovi ljudje so se naposled naučili, da je treba takšne goste lepo počastiti in jim postreči, da se jim obisk vtisne v prijeten ali celo blažen spomin. Zdaj pa berite, kako Milan Medvešek vzhiceno piše o veliki gostiji v bivšem Aleksandrovcu dvoru v Belgradu, kamor je bil tudi on povabljen! "Sam (sebi) nisem mogel verjeti, da se nahajam v tej pisani ali visoki družbi nove Jugoslavije," se ginjen ozira nazaj v tisti čas, ko mu je bilo za hip dovoljeno, kretati se med velikaši novega reda. "Samo pomislite, ta Milan, ki je v Ameriki že v hotelu posodo pomival za sedem dolarjev na teden, se je nenadoma znašel v bivšem novem dvorcu kralja Aleksandra, v katerem je sedaj predsedstvo ali prežidji jugoslovanske vlade." (Podčrtal jaz).

Kardelj, njegova ljubezniva Pepca, Kidrič in drugi komunistični velikaši so prihajali k njemu ter se spuščali z njim v intimne pomenke, kakor Milan večkrat ves blažen omeni.

Pa bi človek ne hvalil in zagovarjal takih ljudi?! Zlasti še, ko ta nesrečna Amerika ne zna počastiti takšnih brihtnih mladeničev, temveč jih celo poniža s pomivanjem posode po hotelih! Saj bi se človek zjokal!

Torej je treba titovcem priznati, da so se razvili v dobre psihologe in da so se naučili, kako se takšnega milega gosta priveže na rdečo vrstico, ne da bi se tega sam zavedal.

Pa še z enim odkritjem nas je presenetil Milan M. Na tisti slavnosti se je menda izgubil, kajti Aleksandrov dvor je precej velik. Toda naj Milan sam pove, kako so se on in njegova družba rešili iz te zagate! — "Ko smo se tako ozirali na okoli," pripoveduje zelo odkritosrčno, "in ugibali, kaj in kako, stali tam kot cepci in kadili cigarete, se je nenadoma pojavil moj bratec Dolfi, ves nasmehljan in poln medalij preko prsi!"

Bratec Dolfi... z rajdo bleščeših medalij preko junaških prsi...

Ali vidite, kam pes taco molil? Medalje... poln medalij ali medalij, kakor pravi Milan. To pomeni, da se bratec Dolfi, višji častnik v Titovi armadi, sonči v padišahovi naklonjenosti.

In noben dober brat ne bo govoril slabega o maršalu, ki ima toliko bleščeših medalij ali medalij za rodnege bratca! — (Kaj praviš, Peter, če tudi temu bratcu Dolfitu, ki ima na pretek medalij, manjka vsega: kruha, žajfe, knofov in sploh vsega, česar primanjkuje vsem našim plebejskim ljudem, ki nimajo medalij in ki ne spadajo v kasto te nove proletarske aristokracije? Opomba stavca).

Sledeči odstavek je iz Medveškovega opisa omenjene slavnosti:

Na tej akademiji je bil glavni govornik Veljko Vlahović, član centralnega odbora jugoslovanske kom. stranke. Tudi on je bil bojevnik v partizanski borbi in bil ranjen; prišel je na oder. Toda mož je imeniten govornik! Za zmago je pripisoval zasluge v prvi vrsti maršalu Titu. In kadar je omenil Titovo ime, je vsa avdiencia spontano vstala in navdušeno vzklikala: "Ti-to! Ti-to! Ti-to!" Vzklikala je toliko časa, da se je Tito in njegovo spremstvo ponovno dvignilo.

Natančno takšne "akademije" so vprizarjali komaj pred desetimi leti v Nemčiji in Italiji. Takrat so seveda vzklikali: Hit-ler! Hit-ler! in Du-če! Du-če!

("Rad bi vedel," je modroval sosed Miha, ko sem ga opozoril na ta krasni prizor partijskega navdušenja, "kaj bi se zgodilo s človekom na takšni le akademiji če ne bi 'spontano' vstal in zatulil z drugimi vred. Kaj praviš, Peter?")

Medalij bi mu prav gotovo ne dali).

Danes se kar ne morem ločiti od Milana Medveška. O, nič se nisem zaljubil vanj, pa tudi sovražim ga ne, niti mu ničesar ne zavidam, vključivši tista dva meseca v padišahovi senci. Upam, da je užival z vsem srcem in ga še danes preveva radost, kadar koli se spomni na tiste blažene trenutke, ki jih je preživel v bližini junakov svojih mladeniških sanj. Ampak njegov potopis je tako sapramensko zanimiv! Posebno opis sprejema pri slavnem hostarskem maršalu in njegovem privatnem dvorcu ali "maršalatu", kakor ga imenuje Milan. To vam je pravi biser žurnalistične portretike!

Maršal Tito ni noben bedak! To poudarjajo tudi ameriški časnikarji, ki ga osebno poznajo. Milanov opis sprejema v dvorcu v Dedinjah potrjuje, da zna Tito pihati svojim obiskovalcem na dušo in jih osvoboditi. V tem je mojster, da malo takih: prijazen, pozoren, uglajen, skromen, priljuden, zgovoren, vedno pripravljen s prvim odgovorom, torej resnično očarljiv možak in idealen gostitelj. Ko sem bral Milanov opis, sem se nehoti spomnil prizorov iz Indije, v katerih vidite kajčega krotilca, kako svira na piščal, kače pa "plešejo" po njegovi muziki. Tito je tak čarodej. In bogme, da ni Milan edini človek, katerega je maršalova čudežna piščal tako očarala, da ga ne more ne prehvaliti in ne pozabiti. Tudi marsikaterega "utrujenega" ameriškega "svetovnega poznavalca" je že navdušil zase kakor kakšnega petošolca!

Tito seveda ni bil vedno tak! Ko očarljiv napram Amerikanem. Tudi za izseljence se ni zanimal. Tiste čase je bila namreč bodočnost Jugoslavije še "neločljivo povezana z USSR." Ampak danes je pa

odvisen sam obstoj od pomoči iz Zapada, predvsem U. S. A. Njegova megalomanska petletka bi bila že običajna v grapah, če bi ne bilo ameriških in angleških kreditov. Tito in njegove petletke so vsak dan bolj odvisni od Washingtona, Wall Streeta in Cityja (londonski finančni distrikt). Tito in njegovi pajdaši to predobro vedo. Zato se tako trudijo, da bi ugodno vplivali na glasnike javnega mnenja v Ameriki; in zato posvečajo tolikšno pozornost celo izseljeniškim skupinam, za katere bi se dični hostarski maršal še pred dvema leti niti ne zmenil.

Toda volčja mrcina nas ne bo preslepila, pa če se še tako tesno zavija v ovčji kozuh in še tako sladko meketa, da je "ljudstvo pravi gospodar"! Pa tudi v Washingtonu in Londonu niso tako neumni kakor upajo Tito, Kardelj, Pijade in Kidrič. Rdeči rokoynjači se bodo morali še učiti, koliko je vredna "narodna suverenost", kadar neka dežela zagazi v take skripce, da ne more več gospodarsko dihati brez kisika dolarskih in šterlinških kreditov!

V Jugoslaviji ni pismene cenzure. Vsaj Titova vlada tako pravi. Ampak pismom, katere dobivamo od tam, se kljub temu od daleč pozna, da so bila odprta še potem, ko so bila oddana na pošto. Tovariši cenzorji so tako pevešči svojega posla (ali pa preobloženji z delom), da puščajo za seboj tako vidno sled kakor medved v južnem snegu!

Gardnovi in Kuhljevi trabantje po naselbinah se v Prosveti zaletavajo v Mrs. Mary Prašnikar kakor tolpa lačnih psičkov. Njihov beyskajoči očetek se glasi, da ne govori ta pogumna žena resnice o Jugoslaviji in Titovi "ljudsko-demokratski" vladi. Po skrotovičeni logiki teh preprostih duš, ki se vse svoje življenje niso naučili misliti s svojo lastno glavo, je resnica priležnica slavnega hostarskega maršala in Gardnova dekla! Upam, da si Mrs. Prašnikar ne dela sivih las zaradi tega bevskanja in pihanja. Saj možaki sami ne verjamejo, kar ponavljajo za Titovimi trobentači! Samo jezi jih, da so bili tako grdo potegnjeni in da jim manjka korajžje, da bi svojo zablodo priznali kot se spodobi za moše. In korajžjo si delajo za konvencijo, pa njo in njene pristaše bi radi že pred konvencijo preplašili. Ampak če kaj vem, jim to ne bo uspelo. Zena sicer ne nosi hlač, vendar ima več močnatosti v sebi kakor večina tistih, ki jo kritizirajo. — Nof sed!

Peter Kopriva.

Moji mami!

Cleveland, O. — Prisluhni, moja draga mamica tam v daljni čemovini, krik mojega srca, tu v prekomorski svobodni deželi. Po razdaljah, čez mogoče meje, vode in gore, celo s tako imenovano železno zavezo, sva ločeni telesno, ali dušni in sreči obeh pa so čisto blizu.

V duhu Te vidim, kako sklepaš roke k molitvi zame. Vidim solze v Tvojih očeh, ko misliš name, v veliki skrbi za mojo dušno in telesno srečo. Neizmerna je Tvoja bolečina, v osamljenosti z ločitvijo od svojih otrok. Štiri Ti jih je Bog dal in danes si sama, sama v trpljenju, pomanjkanju in zapuščeniosti, ni ga, da bi Ti izrekel prijazno besedo, privoščil Ti ljubezniv pogled in da bi Ti ponudil drobtinico zemeljske sreče. V največji siroščini pa imaš trdno upanje, da boš dočkala še sončne dneve in vrnitev v Tvoj objem vsaj enega otroka. Junaško

prenašaš kruto usodo z globoko vero v Vsemogočnega in s Tebi edinstveno lubeznijo matere.

O, mati! Kako velepomembna je ta beseda, ki vsebuje najpopolnejšo ljubezen, katero more imeti le krščanska mati do svojih otrok.

O mamica, kako rada bi Te dancs objela, se Ti zahvalila za podarjeno življenje, za ves trud in skrb, za vzgojo in nauke, predvsem za sv. vero in narodno zavest, kar si mi vcepila v dno srca z besedami, zgledi in dejanji od svoje bogate duše. Rojstni dan, ki ga praznujem — že petega izven Tvoje družbe — ni vesel, ker ni s Tabo obhajam. Poleg Boga se imam Tebi zahvaliti za življenje. Kako? S posnemanjem Tvojega življenja! O, da bi mogla biti takšna, kakor si Ti, pa bom dosegla svoj življenjski cilj, ki mi ga je začrtal Bog.

Junakinja v krizih, mučenka v trpljenju, zmagovalka nad zlom in svetnica v svojem poklicu. Ko je Bog hotel Tvojejega Benjamina za žrtev sv. vere in poštenja, si rekla: "Kakor je božja volja" in pristavila: "Ponosna sem na sina mučenca in veselim se snidenja z njim in nebesih." Ko sem bila v satanovem taboru jetnica, si prosila Boga, naj me ohrani verno in pošteno, za nebesa, da ne bi za ceno življenja odstopila od idejne poti. Bog Te uslišuje. Materine molitve so magnet, ki pritegne samega Stvarnika k revnim zemljanom. Samo slutiti moremo neizmerno ljubezen naših mater. Le kadar stopimo na njihova pota, bomo vedeli, kaj je mati in žrtev.

Zbogom mama!

Novomeščanka.

Iščem svoje znance

Biwabik, Minn. — Rad bi izvedel za naslove starih ameriških Slovencev iz župnije Hinje na Dolenjskem, predvsem za sledeče — rojeni: Breznik Marija, Boldan Julka in Janez, Mirtič Alojz, vsi iz Sel; prav tako bi rad izvedel tudi za naslove rojakov iz Vrha in ostalih hinjskih faranov. Prav tako bi rad izvedel za bratrance po imenu Frank Jarc iz Verbouca, Dobrič. Jaz sem doma iz Sel moja žena pa je Primaževa iz Vrha rojena škufca. Njen stric je bil George Škufca v Jolietu, Ill., o katerem smo nedavno brali v Ameriški Domovini, da je umrl in da zapuščata menda 5 sinov.

Kdor se zanima, kako je danes v župniji Hinje in kako je bilo za časa vojne, kako je jurisala "slavna" O. F. vojska na velikega sovražnika — hinjsko cerkev in na žvirsko. Dalje kakor so osvobodili v februarških mrzlih jutranjih urah mirno speče ljudstvo (brez izjeme stare in mlade) izgnali iz stanovanj. Vse to mi je dobro znano.

Zanima me kdo mojih znancev še živi. Oglasite se, da saj menda niste še vsi pomrli. Iz župnije Hinje nas je bilo 23 beguncev, le nam je bilo še mogoče rešiti iz "Novega raja," a če bi se bilo mogoče rešiti tudi drugim, bi bili pa gotovo vsi iz te fare begunci. Samo dva bi bila ostala tam od vseh 2,000 duš. Na žalost danes vsi trpijo grozne bolečine in se cvro v razbehljeni "osvobodilni masti," ki so jo skuhal par barab in nekaj znanih tatov in zločincev. Ubogo ljudstvo, kdaj jim bo zasijalo sonce svobode?

Mi smo srečni. Po štirih letih in pol begunskega življenja so se našli usmiljeni ljudje, ki so nam pomagali, da smo mogli priti v svobodno Ameriko. Letos 15. januarja 1950 smo prišli na naš nov dom v Biwabik. Dela sicer še nimamo, za nas skrbijo dobri ljudje. Sedaj je res še malo nerodno, a ko bomo enkrat začeli delati, potem bo pa že vse

O. K. Bodite vsi pristrčno pozdravljeni,

Janez Ferkulj,
Biwabik Box 327,
Minn.

Ameriška in evropska označba mer

Pri čevljih je razlika v označbi mere za približnih 32½ do 33 točk, ki jih je treba odšteti od evropske mere, bodisi pri moških ali ženskih čevljih. Na primer: če vam sorodnik piše, da potrebuje čevlje št. 39 je to ameriške mere 6½; št. 40 je 7, št. 41 je 8, 42 je 9, 43 je 10, 44 je 11. Ženski čevlji so navadno manjši kot gornje mere. Tako bi na primer št. 38 bila ameriške mere 6, 37 bi bila 5 in 36 pa 4.

Pri ženskih oblekah pa je razlika v označbi mere vedno za 8 točk. Na primer, če vam sorodnik piše, da nosi obleko št. 40, je to ameriške mere 32, št. 42 je ameriške mere 34, 44 je 36, 46 je 38, 48 je 40, 50 je 42 in 52 je 44.

Isto je pri meri za deklice. Evropska št. 38 je ameriška 12, 40 je 14, 42 je 16, 44 je 18, in 46 je 20.

Pri moških oblekah pa začnemo meriti v Evropi s št. 42, kar je enako ameriški meri 33, št. 44 je ameriška 34, 46 je 36, 48 je 38, 50 je 39, 52 je 41, 54 je 43 in 56 je 44.

Pri moških srajcah pa je razlika v označbi sledeča: št. 35 pomeni ameriško mero 13½, 36 je 14, 37 je 14½, 38 je 15, 39 je 15½, 40 je 15¾, 41 je 16, 42 je 16½, 43 je 17. (Po "Obzoru.")

— Na LaGuardia zrakoplovnem polju v New Yorku porabi jo povprečno 175,000 galon gazolina na dan.

ČE VERJAMETE AL PA NE

Pokračev Jurče ni hotel delati. Ravnal se je po zlatem nauku: tisti naj dela, ki je neumen. Kar lepo je živel od dobrih rok. Včasih je tako naneslo, da ga je kdo prisilil za kolšno lažje delo, da je dobil kaj za pod zobe. Delo je moral biti lahko in naglo izvršeno.

Nekoč pride mimo hiše, ki je po svoji zunanosti mnogo obetala za našega Jurčeta. Na verandi pred hišnimi vrati je sedela gospa, ki se ji je poznalo, da ne trpi pomanjkanja. Jurče takoj ugane, da praznih rok ne bo odšel od te hiše, samo če bo prav začel. Tisto žensko tam na verandi je treba najprej ganiti, da se ji bo smilil, potem bo za gotovo odprla kaščo na stečaj in tudi kaj okroglega mu zna kani v roko. Saj pri tej hiši mora biti denar, če je le-kje.

Jurče si naglo napravi načrt, nato pa krene proti hiši. Ko pride že blizu verande, kjer je počivala od brezdelja tista ženska, ki je bila najbrže hišna gospodinja, se vrže Jurče na tla in začne grizti travo. Prav zares! Z vsakim kostrnom bi se lahko kosal, tako si je pomagal do sočne trave.

Ženska ga nekaj časa gleda, potem pa zavpije:

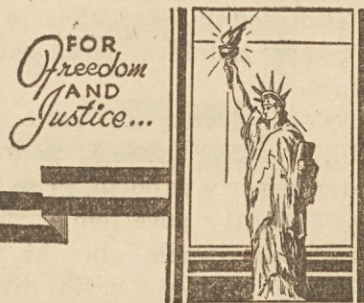
"Ja, za božjo voljo, kaj pa počnete tam v travi?"

"Tem jo, gospa. Tako sem lačen, da sem se lotil trave. Že ves teden nisem videl gorke žlice v želodcu." Tako je tarna Jurče in grizel naprej travo, v sladkem pričakovanju, da to ne bo trajalo dolgo.

Pa res ni! Ženska se je kar cedita od samega usmiljenja in malone v solzah reče siro-maku: "Ubogi mož! Vstani in pojdi pred vrata na oni strani hiše." Potem je v zaupnem glasu dodala: "Veste, tam je mnogo večja trava kot tukaj pred hišo."

KANADSKA

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLYSLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

Dopisi in drugo

Novice iz severa

Val D'Or, Que. — Kmalu bo že dva meseca, kar sta prišli sem na sever dve cvetki, ki se jima pravi Cilka in Marica, da poživita našo malo družbo bivših Špitalčanov. Težko smo jih pričakovali, predvsem pa ženin Francelj, ki nam je kmalu eno vzel in jo odpeljal pred oltar.

Da me boste mislili tam po Torontu in Montrealu, da se tukaj na severu samo kisamo ter dolčas in veselje prodajamo, vam moram povedati na uho, da smo se predzadnje soboto prav dobro imeli. Ta dan smo namreč praznovali poroko naših novih dveh novoporočencev in to sta Francelj Klemelj in gdč. Marica Rozman. Ko smo prišli zjutraj v cerkev, se nismo mogli načuditi nad tako lepo okrasitvijo oltarja. Gospod župnik nam je potem povedal, da so zato tako lepo napravili, ker se prvič poročata v tej cerkvi biva D. P.

Kaj pa potem pride, pa že sami veste; da sta si obljubila zvestobo, to je samo po sebi umevno, pa še precej glasna sta bila. Mene je predvsem zanimalo, kdaj se bomo ušedli za belo pogrnjeno mizo, obloženo z raznimi dobrotami. — Prostore za ta dan nam je radde volje odstopil g. Stark, staronaseljenec, kateri nam je že večkrat v težavah pomagal in se mu na tem mestu najlepše zahvaljujemo.

Zvečer je bilo mnogo čestitk ženinu in nevesti od strani Angležev, Francozov in naših staronaseljencev. Vsi so jima želeli mnogo sreče in veselja. Vsem tem se pridružim tudi jaz in Vama kličem. — Bog Vaju živi!

Eden od navzočih.

Slovence iz Montreala prošim, če kdo ve, kje bi si lahko naročil knjigo "George Kozjak, janissaire Slovene", ali pa naj se oglašijo dotični, ki je bil dal o tem dopis v Ameriško Domovino. Pisal sem bil namreč že na dve knjigarni, pa nimata te knjige v zalogi. Piše naj na naslov: J. B. Box 884, Val D'Or, Quebec, Canada.

Smrtna nesreča
v Torontu

Toronto, Ont. — V petek, 21. aprila, ob štirih zjutraj se je z avtom smrtno ponesrečil 24 letni Anton Hren, doma iz Žužemberka pri Novem mestu na Dolenjskem. Nesreča se je zgodila 8 milj pred Torontom, ko se je vračal s svojim bratrancem Francetom Mulcem od svoje zaročenke domov. V sled utrjenosti je med vožnjo za-

Slovencem in Slovenkam v Kanadi sporočamo, da lahko naroče novi roman, ki je pravkar izšel izpod peresa Ivana Jonteza — "JUTRO BREZ SONCA" — pri gdč. Anici Dolenc, Ontario Hospital, New Toronto, Ont.

Pri nji lahko tudi naročite Koledar Svobodne Slovenije za leto 1950.

Naj ne bo Slovenca in Slovenke, ki ne bi imela teh dveh resnično lepih knjig.

dremal, prebudil se je šele, ko je s polno hitrostjo privozil do rdeče signalne luči na križišču pred seboj. V tem trenutku je izgubil prisotnost duha in tako ni mogel obvladati vozila. Z nogo je pritisnil namesto na zavoro — na "gas" in v tem trenutku zadel z avtom s tako silo v bližnje drevo, da se je smrtno ponesrečil in umrl za poškodbami ob eni popoldne istega dne. Njegov bratranec France pa ni skoro nič poškodovan.

V Kanado je prišel 23. junija 1948. Razen bratranca nima v Kanadi nobenega drugega sorodnika. Pogreb se je vršil v ponedeljek 24. aprila ob desetih popoldne. Pogrebne obrede sta opravila naša dva duhovna gospoda g. dr. Kolarčič in g. Vukšenič. Za dostojni pogreb so preskrbeli bratranec France in njegovi dobri prijatelji.

Vence v zadnji pozdrav so mu poslali: skupina njegovih prijateljev, bratranec France, zaročenka in njena mati rodilna Grbas in srbska skupina. Prav lepa hvala vsem, ki so kakor koli poskrbeli za dostojen pogreb.

Naj mu bo lahka tuja zemlja, naj v miru počiva in Bog mu daj večni mir in pokoj. — Med prijatelji pa naj mu bo ohranjen blag spomin.

Michael Reböl.

Nova pesmarica

Iz Spittala v Avstriji je prišel drugi del pesmarice "Slovenske narodne pesmi." Pesmi so zbirali dijaki — srednješolci v zadnjih dveh letih begunstva. Pesmarica vsebuje 365 pesmi nastalih po raznih krajih Slovenije. Poleg besedila ima vsaka pesem tudi note, nekatere pesmi imajo še več variant v besedilu ali melodiji. Vsak del stane \$1.00

Kdor še nima prvega dela oziroma želi imeti še drugi del, naj piše na naslov:

Francka Ambrožič,
267 Seaton St.
Toronto, Ontario,
Canada.

NAZNANILO KANADSKIM SLOVENCEM!

Vsem našim naročnikom po širni Kanadi naznanjamo da je blagovolila prevzeti zastopstvo za Ameriško Domovino naša odlična Slovenka, gdč. Anica Dolenc.

Kanadski naročniki, novi in stari, naj torej pošiljajo naročnino za Ameriško Domovino na njen naslov. Dopise, prejembe naslovov pa še nadalje na upravo Ameriške Domovine, 6117 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio, USA.

Za vse informacije in nasvete, najsi bo glede lista ali kaj drugega se rojaki v Kanadi lahko obrnejo na gdč. Dolenc. Njen naslov je:

MISS ANICA DOLENC
Ontario Hospital, 1007 Lakeshore Road
New Toronto, Ontario, Canada

POROČILO IZ JUGOSLAVIJE

(Nadaljevanje s 1. strani.)

pojmihi in standardih. Tik za svojo malo vasjo, ki leži komaj nekaj milj od Novega Sada, glavnega mesta Vojvodine, jugoslovanske žitnice, so posedovali on, pred njim njegov oče in pred tem njegov stari oče 16 hektarov (40 akrov) dobre in rodovitne zemlje.

"Kulaki" — "sovražniki države"

"Pred tremi leti so pa odločili," je rekel mrko, "da je človek, ki poseduje več kot 12 hektarov zemlje, bogat 'kulak' in 'sovražnik države.' In tako so mi vzeli štiri hektare zemlje ter jo dali nekemu črnogorskemu hribovcu, ki je pridelal lani 4,000 funtov pšenice, to je polovico manj kot sem je pridelal jaz na isti zemlji."

"Vsako leto določijo kvoto pšenice, ki jo je treba izročiti

državi. Moja kvota lanske leto je znašala 16,000 funtov, pridelal sem je pa 19,000 funtov.

"Pa se je pobiralec vrnil in mi povedal, da je bila narejena pomota. Moja kvota da je bila 18,000 funtov, ne 16,000! Posledica te 'pomote' je bila, da sem moral kupiti še pšenico v vasi za moko za domačo uporabo."

Na \$1,620 — \$1,100 davka...

Kot "zasebnik" ali privatnik ni upravičen do nakupa konjske opreme, železnice, poljskega orodja, umetnih gnojil in drugih stvari, ki so na razpolago zadrugam ali kolektivnim kmetijam.

Njegovi lanski dohodki od medu, kokoši, jajec, malega preostanka masti nad njegovo kvoto in še nekaterih drugih pridelkov, ki jih je smel prodati na prostem trgu, so znašali 82,000 dinarjev ali \$1,620. Od tega je moral plačati 55,000 dinarjev ali \$1,100 v davkih...

"Ali se še čudite, če kmetje nočejo sejati in obdelovati?" je vprašal.

Namen tega brezobzirnega pritiska je vsekakor dvojen: da se prisili kmete v kolhoze in da se poveča vladne "pridobitve" skoro zastojne hrane, da se jo potem razdeli med mestno tovarniško prebivalstvo.

Toda ta prizadevanja so se v obih svojih namenih izjalovila.

Druga stran slike

Ampak storila ni zgolj enostranska. V velikih predelih Jugoslavije je bilo kmetovane skoraj prav tako primitivno kakor v davnih biblijskih časih. Dežela potrebuje — o tem ni dvoma — ogromne kmetijske modernizacije z novo mašinerijo in pouka v znanstvenih metodah. V Starem Pasavu, v južnem delu Vojvodine, sem obiskal eno največjih novih zadrug, kjer sem govoril tudi z Jankom Čmelikom, Slovnikom in vodjo "brigade" 50 poljskih delavcev.

Ničvredna in obrabljena oprema

Kmetijsko orodje je bilo po ameriških standardih zastarelo in v žalostnem stanju. Toda Čmelik je bil ponosen na štiri male traktorje, na dva mala vretenčasta stroja za žetev in na dvoje bran, kakršni sem zadnjikrat videl leta 1905.

On je eden izmed 250 kmetov, ki so pripisali svojo zemljo zadrugi, v kateri je 3,200 akrov zemlje. Čmelik ne bi šel za nič na svetu nazaj pod stari sistem.

"Prej," je rekel, "sem imel šest akrov zemlje, konja, kravo, pet ovac in pet prašičev. In vse orodje, kolikor sem ga imel, je bilo pljוג in srp.

"Za klajo konju je bil potreben pridelek dveh akrov zemlje. In skoraj vse, kar sem mogel pridelati na ostalih štirih akrih, je šlo za davke, ki so znašali v letu, preden sem stopil v zadrugo, 6,500 dinarjev." (\$180) Lansko leto pa je bil njegov davkov prosti delež kmetijskih pridelkov — ko je zadruga oddala državi svojo kvoto za plačilo semen, umetnih gnojil in mašinerije — prav lep po njegovih standardih. Dobil je namreč 3,502 funta pšenice, 150 funtov sladkornja, 30 litrov olja iz sončnice, 500 litrov vina, 37 litrov sliovke, 610 funtov krompirja, 100 funtov jabolk in 7 funtov medu.

MAY 1950						
SUN	MON	TUE	WED	THU	FRI	SAT
1	2	3	4	5	6	
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

KOLEDAR

DRUŠTVENIH
PRIREDITEV

MAJ

9.—Dr. Valentin Vodnik št. 35 SDZ priredi ples v SND na 4583 W. 130 St.

10.—Zvečer po pobožnosti priredi podružnica št. 15 SZZ Card Party v cerkveni dvorani sv. Lovrenca.

12.—Dr. Valentin Vodnik št. 35 SDZ priredi ples v SND na 4583 W. 130 St.

14.—Godba sv. Jožefa priredi koncert in ples v Slovenskem domu na Holmes Ave.

14.—Društvo Euclid št. 29 SDZ, obhaja 25 letnico obstanka v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave.

19.—American Veterans W. 2 ples v SND na St. Clair Ave.

20.—Društvo sv. Katarine št. 29 SZS ples v SND na St. Clair Ave.

21.—Slovensko samostojno podporno dr. sv. Alojzija v Newburgu praznuje 50 letnico obstanka. Popoldne ob štirih banket v dvorani SND na 80 St.; ob osmih zvečer pa ples. Igra Sokakch orkester.

26.—Društvo Martha Washington št. 38 SDZ ples na St. Clair Ave.

27.—Društvo Sreca Marije ples v SND na St. Clair Ave.

28.—Društvo Soča št. 26 SDZ priredi piknik na prostori Doma zapadnih Slovencev na 6818 Denison Ave.

JUNE

4.—Mladinski pevski zbor fare sv. Lovrenca priredi koncert v cerkveni dvorani. Po

koncertu ples.

3.—Glasbena matica ples v SND na St. Clair Ave.

10.—Društvo Jutranja zvezda št. 137 ABZ ples v SND na St. Clair Ave.

17.—Sportmen's Club of Slovenec št. 1 SDZ ples v SND na St. Clair Ave.

18.—Zveza društev Najsv. Imena priredi velik katoliški dan združen z vrtno veselico na prostori Erac Burn, 25000 Euclid Ave.

25.—Dom zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave., priredi ples ob obletnici otvoritve.

JULIJ

23.—Piknik fare Marije Vnebovzete v Collinwoodu na cerkvenih prostorih.

AVGUST

13.—Ohio K. S. K. J. Boosters priredi piknik na prostori "American Jugoslav Center," na Recher Ave.

SEPTEMBER

24.—Pevski koncert skupnih pevskih zborov pod vodstvom Mr. Vavterja v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.

OKTOBER

1.—Dom zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave., priredi "Halloween Dance."

1.—Pevski zbor "Zvon" priredi svoj redni jesenski koncert v Slovenskem narodnem domu na 80. cesti.

29.—Oltarno društvo fare Marije Vnebovzete priredi "card party" v cerkveni dvorani.

NA NOVEM NASLOVU!

Mojim klientom in naročnikom "BARAGOVE PRATIKE" in Baragovih knjig naznanjam, da sem se preselil na novi naslov v Chicago predmestje BERWYN, ILLINOIS.

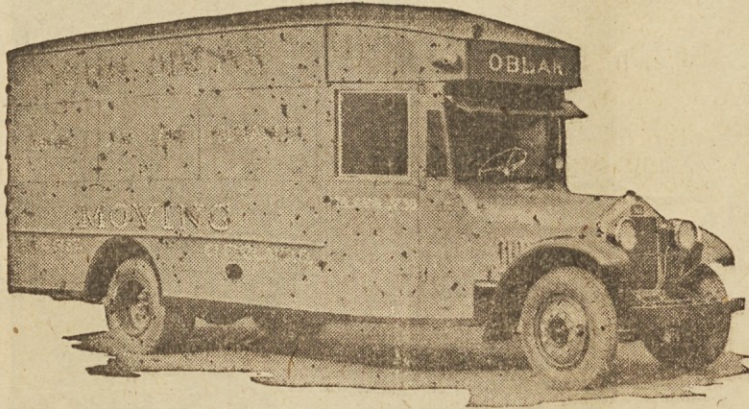
Moj NOTARSKI URAD in urad "BARAGOVE PRATIKE" je od zdaj naprej sledeči:

JOHN JERICH

NOTAR in IZDAJATELJ "BARAGOVE PRATIKE"
6519 West 34th Street Berwyn, Illinois

Telefon: Stanley 5863

(Izrežite ta oglas, da boste imeli naslov in telefon pri rokah)

OBLAK MOVER

Naša specielnost je prevažati klavirje in ledenice. Delo garantirano in točna postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem do vašega starega znanca

JOHN OBLAK

1146 E. 61. St.

HE 1-2730

KARL MAUSER:

KAPLAN KLEMEN
ROMAN

XVI. KAPLAN

Nolite thesaurizare vobis thesauros in terra, ubi aerugo et tinea demolitur, et ubi fures effodiunt et furantur (Mat 6, 19-20) *

(* Ne nabirajte si zakladov na zemlji, kjer jih uničujeta mol in rja, in kjer tatje kopljejo in kradejo.)

Ludje po cerkvi so zašumeli. Klemen je počasi odhajal s prižnice.

To je torej novi kaplan. Lepo govoril. Človek bi jih kar naprej poslušal. Ludje še do sape niso mogli. Zrli so na prižnico kakor na oltar. Klemen je govoril počasi. Zdal pa zdaj je potisnil glas, nato pa spet zagrmel, da so se poslušalci zdrznili.

Župnik govore kakor da bi brali, kar naprej z istim glasom. Človek ne ve, kdaj bo prišel Amen. Kaplan pa povedo vse lepo po vrsti, vse se tako veže, da ne more biti drugače.

Stari in mladi so veseli. Že zjutraj se je poznalo, da je nov gospod pri fari. Kaplanova spovednica je bila oblegana.

Klemen je sedel v spovednici. Prvič v življenju bo prisluhnil najbolj skritim kottičom človeških src. Vijoličasta stola mu visj prek talarja, s pritrptimi očmi odpre okence.

Čuden nemir pred neizrazno močjo, ki mu je dana, mu trese roke.

Tesno prisloni uho k mreži. Ko daje prvo odvezo, se smehlja. Z zaprtimi očmi napravi križ in zapre okence.

Hvaljen Jezus. Na veke. Amen.

Nato odpre okence na drugi strani. Več kot deset spovedancev je še čakalo, ko je obesil stolo na žebelj. Moral je v žagrad, da se opravi za mašo. Visok in močan je šel po sredi cerkve. Ludje so se mu umikali in zvedavo strmeli vanj. Z nasmehom je ošinil otroke, ki so se drenjali pred obhajilno mizo.

Po maši se ljudje kar niso mogli raziti. Čakali so pred cerkvijo in pred stopnicami. Ko je šel mimo njih, so zginitili klobuki z glav. Možakarji so se koj spustili v pogovor. Klemen je bilo všeč. Želel se je spoznati z ljudmi. Nekaj žensk je prišlo zavoljo maš. Moral je v sobo, da jih vpiše v intencijsko knjigo. (* Knjiga, kjer duhovnik vpiše maše in namen.)

Kar regljale bi. Klemen jih je rad poslušal. Preproste zgarane ženske so mimogrede razlagale svoje težave. Žanova je ledihovala zavoljo moža. Že skoraj pol leta leži. Težko bo kaj z njim. Nobeni čaji več ne pomagajo. Pa štirje otroci so. Oh, jejezesta!

Jelenčeva ima križe zavoljo otrok. Polona sili od hiše. Pa na bajto. Vse besede so bob ob stenio.

Jaskova toži zavoljo živine. Dva prašiča sta poginila in teleta so iprišla na tako ceno, da se Bog usmili. Kmeta bodo do kraja stisnili.

"Tantarji so vintarji, mame" se smehlja Klemen. "Saj se bo obrnilo."

"Mislite," bi rada verjela Jaskova. "Za mašo pa pravite, da bo drug teden. Veste, čez Fronca ga ni bilo. Pri dvajsetih letih je umrl. Nikoli mi pazi nase."

Eh, toliko je težav, ki jih ženske rade povedo. Da jih le kdo poslušaj.

Žanova iz Zabrekov je prosila, da bi obiskal moža. Dela je toliko, mož pa sam doma. Dolčas mu je. Rad bi se kaj razgovoril.

"Pa še naši kakšno recite," molčuje Jelenčeva. "Naj ne sili z glavo skoz zid. Veste, saj na koro poje, Saj rada uboga, v tem pa si ne da blizu."

Klemen obema obljubi. Posebno Žanovi.

Ženske se poslove in kramljuje odidejo po cesti. Klemen skoz okno gleda za njimi.

Reve so ženske v teh hribih. Zgarame, da žih je žalost pogledati. Dedci imajo od košev upognjena ramena.

Zgarani ljudje, toda dobri. (Dalje prihodnjič).

DELO DOBIJO

Dekleta dobe delo

Sprejemmo dekleta za lahko tovarniško delo — inspectors assembly in kickers, dnevno delo. Zglasite se v

Dill Mfg. Co.

700 E. 82. St. UT 1-3205 (92)

Delo dobi ženska

V službo sprejemmo gospodinjno, najraje begunko, je jako dober dom, 4 otroci v družini, ima sama svojo sobo s kopalnico, vse moderne udobnosti. Katero zanima naj pokliče Cherry 1-7371 in naj vpraša za Mr. Jack. (95)

MALI OGLASI

Stanovanje iščeta

Mlad zakonski par bi rad dobil 4 ali 5 sob. Kdor ima kaj primerne je prošen, da pokliče PO 1-7937.

Soba se odda

Odda se soba za 2 fanta. Si lahko tudi kuhajo. Novi naseljenci imajo prednost. Naslov izveste v uradu tega lista.

PRIHRANILI SI
BOSTE DENAR,
ČE POSETITE NASO
RAZPRODAJO!

Oblak Furniture Co.

6612 ST. CLAIR AVE.

Za vaše počitnice

ste vabljeni, da pridete v

Christiana Lodge

Slovensko letovišče

Hotel ima 30 sob z pršno kopelj zraven. 17 koč ima vsaka svojo pršno kopelj. Centralna obednica, z ameriško-slovensko kuhinjo. Vaskovrstni sporti — privatno obrežje, vznjo na tolnu in ribolov. Sprejemamo goste za preko noči. 260 milj izven Clevelanda, na U. S. cesti 112. Pišite po informacije je

CHRISTIANA LODGE

Dominik Krasovec, lastnik
Edwardsburg, Mich.
Tel.: 9126 3 5

Najboljše semenje

WM. G. FRITZSCHE & SON
WEST SIDE MARKET, STONICA 111
POD STREHO NA W. 24 ST.

Je imel stojnico prej v stari tržnici LA 1-7550

Mi pripravimo

ZDRAVILA

za Evropo

MANDEL DRUG

15702 Waterloo Rd.

Cleveland 10, Ohio

Thomas Flower Shop

CVETLICE za vse prilike
Sopke in cvetlice lahko
brzjavimo na vse kraje

Andy, Albin in Fred Thomas
(Tome), lastniki
15800 Waterloo Rd. - IV 1-3200

Dve hiši na 1 lotu

Naprodaj sta 2 hiši na 1 lotu; ena je 7 sob za eno družino, druga je 6 sob spodaj, 5 zgorej; obe v jako dobrem stanju. Nahajata se blizu Addison Rd. Pokličite lastnika na HE 1-2184. Tukaj je jako lepa prilika za 2 stranki.

—(Apr. 26-28 May 4-9-12)

Prevarani detektiv

(ROMAN)

Mož je polagoma zopet prišel k sebi. Iz njegovih oči si ne plamen, katerega je pa takoj zadušil.

"Prav lepa hvala za vašo prijaznost," pravi jetnik, "toda vse je dobro. V glavi se mi je nekoliko mešalo, pa je zopet odleglo."

"Že dolgo je, odkar ste jedli."

"Jedel nisem ničesar, odkar mi je ta mož" — pokazal je s prstom na Vernierja — "prinesel nekoliko kruha in vina na policijski postaji."

"Ali ne čutite, da ste potrebniki nekoliko hrane?"

"Ne — in vendar — če ste tako dobri, bi rad imel kozarec vode."

"Mogoče želite nekoliko vina zraven?"

"Ne, samo čisto vodo."

Prinesli so mu, kar je zahteval.

Pri kozarcu izprazne skoro z enim duškom, dočim je drugega bolj polagoma pil.

Človek bi mislil, da se nahaja življenje v tej vodi. Videti je bil kot popolnoma preroben.

Osemnajsto poglavje

Osemnajst izmed vsakih zločincev, ki stopijo pred preiskovalnega sodnika, pride pred sodnijo z dobro pripravljenimi načrti, katere so pripravili in doživeli v svojem samotnem zaporu.

Nedolžni ali krivi, vsi so

pripravljeni, da začnejo igrati svojo ulogo, ki se prične, kakor hitro prestopijo prag zasvoženih sobe preiskovalnega sodnika.

In tedaj mora sodnik vporabiti vso svojo zmožnost, da preihiti zločinca s primernimi vprašanji. Zadet takoj pravilno in prepričevalno je naloga preiskovalnih sodnikov.

Sodnik Segmuller je mislil o svarilu, ki mu ga je poslal nadzornik jetnišnice. Kakšna nevarnost naj bi mu pretela od strani tega jetnika? Da, res, planil je v sobo, toda sedaj je popolnoma miren in zamišljen. Sodnik je bil mnenja, da je bilo svarilo preti-

V BLAG SPOMIN
DRUGE OBLETNICE PRERANE
SMRTI NAŠE LJUBLJENE IN
NIKDAR POZABLJENE SOPROGE
IN MATERE

Terezije Rozman

ki nas je za vedno zapustila
dne 9. maja 1948

Tam v tihi zdaj gomili
večno spanje spavaš Ti,
naj se ljubi Bog nas usmili,
da bi se v nebesih snideš.

Zaljujoci ostali:

LOUIS ROZMAN, soprog
RUDOLF, sin
MARIJA, SOFIJA, STEFANIJA, hčere
Cleveland, Ohio, 9. maja 1950.

V BLAG SPOMIN
PETNAJSTE OBLETNICE SMRTI
NAŠE DOBRE SOPROGE IN
BLAGE MATERE

Dorothy Arko

ki je za vedno zatisnila svoje mile oči
9. maja 1935

Srečno ljubljena mi žena,
nepozabna mamica;
težka bila je ločitev,
ko odšla si iz sveta.

Zdaj le mirno tamkaj sniva,
in počiva sladko naj,
Bog daj njeni duši blagi
večni mir in sveti raj.

Zaljujoci ostali:

MATT ARKO, soprog
EDWARD, sin
DOROTHY, hči
Cleveland, Ohio, 9. maja 1950.

rano in zopet zavzame svoje mesto pri uradni mizi. Tam se je počutil bolj mirnega, bolj močnega.

Jetnik stoji pred njim v polnem odsevu svetlobe, ki je prihajala skozi okna in sodnik je lahko opazoval vsa njegova gibanja in njegove obrazne poteze.

"Ali se bolje počutite?" vpraša sodnik.

"Precej dobro."

"Upam," nadaljuje sodnik, "da boste v bodoče pazili na svoje obnašanje. Včeraj ste skušali izvršiti samomor. To bi bil nov zločin v zgodovini vašega življenja, zločin."

Toda jetnik hipoma prekine sodnika.

"Jaz nisem dosedaj izvršil nobenega zločina," reče s surovim, toda ne pretečim glasom. "Bil sem napaden in branil sem se. Vsak človek na svetu ima to pravico. Trije ljudje so padli po meni. Seveda je vse to moja silna nesreča, in dal bi svojo desno roko, če bi se vse to ne zgodilo, toda moja vest mi ne očita ničesar."

"In vendar so me prijeli in postopali z menoj kot z morilcem," nadaljuje jetnik po kratkem molku. "Ko sem dognal, da se nahajam v grobnici, katero zovete vi samotna celica, sem se prestrašil; skoro sem izgubil pamet. Mislil sem, fant, živega so te zakopali. Bolje je torej umreti, in hitro umreti, kot pa živ umirati v zaporu. Skušal sem se zadušiti. Moja smrt ne bi nikomur povzročila žalosti. Nima niti žene niti otrok, ki bi žalovali po meni. Da so mi preprečili nadaljni poskus samomora, so mi puščali kri, in potem so me oblekli v prisilni jopič, kot da bi bil norec. Blazen! Zdi se mi, da se mi bo v resnici zmešalo. Vso noč so hodili jetničarji okoli mene, kot otroci, ki se veselijo, če smejo trpinčiti priklenjeno žival. Opazovali so me, govorili so z menoj, svetili s svečo pred mojimi očmi."

Vse to je bilo govorno z največjo grenkobo, toda brez vsakega izraza jeze, tako priprosto, toda prepričevalno, da sodnik ni vedel, kaj bi odgovoril na to. Oba, sodnik in detektiv sta bila v tem trenutku istih misli.

"Ta mož," sta mrmrala v mislih, je skrajno zviti, "težko bo kaj izvit iz njega."

Po kratkem premišljevanju se oglasi sodnik Segmuller:

"S tem ste raztolmačili svoje grobo obupno dejanje v zaporih, toda pozneje, danes zjutraj, ste zavrnili hrano, ki so jo vam ponudili."

Po teh besedah sodnika se jetniku razjasni lice; najprej komično pogleda okoli sebe, končno pa plane v glasen smeh — vesel, odkrit, sonoren smeh.

"To," pravi, "je pa popolnoma druga zadeva. Seveda sem zavrnil vse, kar so mi ponudili in navesti vam hočem tudi vzrok. Povezan sem bil

v prisilni jopič in stražnik me je hotel pitati, kot se pita dojenca. No, hvala lepa! Zaprli sem usta in jih na vso moč držal zaprta. Potem je skušal odpreti usta, da vsili žlico noter, prav tako kot delajo z bolnim psom, da mu vsilijo zdravilo v goltanec. Naj vrag vzame njegovo nesramnost. Skušal sem ga ugrizniti; to je

vsa resnica, in če bi se mi posrečilo zasaditi zobe v prste stražnika tedaj bi ostali zasajeni. In ker sem to storil, pa dvigajo sedaj roke proti nebu v svetem strahu in kažejo na mene: "Glejte ga, strašnega moža! Silovit zločinec!"

Zdelo se je, da se z največjim veseljem spominja na ta prizor, kajti zopet se je začel na vse grlo smejati in največje začudenje Vernierja in v

velik škandal sodnijskega pisarja Goqueta.

Tudi sodnik Segmuller je le s težavo zadrževal izraz začudenja.

"Brez dvoma ne boste sodelili," reče končno sodnik, "stražnikov v zaporih, ki so samo sledili poveljem svojih predpostavljenih, in ki vas skušajo otesti vaših divjih strasti."

(Dalje prihodnjič)

Mother's Day
SUNDAY, MAY 14th

THE PERFECT TRIBUTE
Flowers

Call your Florist early...

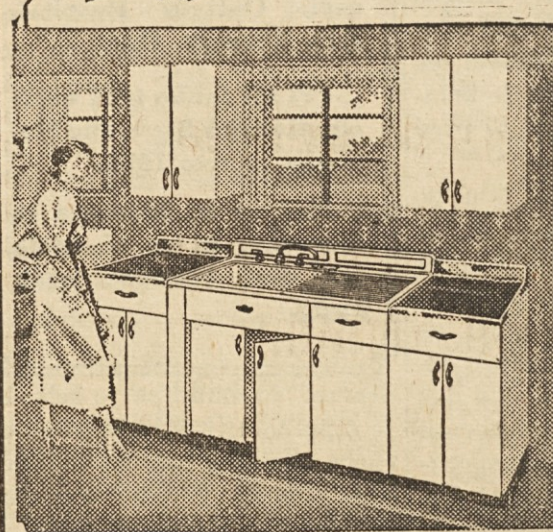
—AND THE WORST IS YET TO COME
—in najhujše šele pride

Trinajstletni David Troxel iz Barrington, blizu Chicga, se v prostem času ukvarja s prezerviranjem okostnjakov raznih malih živali. Davida vidimo na sliki, ko ravno dovršuje okostje nekega ptiča. Na svoji delovni mizi ima več steklenic, v katerih so okostja raznih živali.

Največja vrednost v letih!

- Pristen 42 inčev Youngstown kabinetski likaj (sink) ... iz enega kosa, porcelanasta s to enamel jeklen vrh, ki se upira kislini.
- Ves iz jekla, napravljen za življenje, vsevseskozi.
- Dovolj prostora v likaju in kabineti.
- Izgotovljen v belu bleščetem emajlu zunaj in znotraj.
- Pripravljeni, razdeljeni predali za pribor.
- Se prilagodi vsaki barvi v kuhinji; vsi deli popolnoma enaki.

GENUINE YOUNGSTOWN KITCHEN

Pomislite! Narodno famozna, pristna Youngstown kuhinja po tej nizki ceni! Zdaj je vaša prilika, da nadomestite svojo staromodno kuhinjo z moderno, delo hranečo kuhinjsko krasoto po ceni, ki ne bo enake v letih. Napravljena od največjih graditeljev jeklenih kuhinj. To je neprimerna vrednost!

Youngstown Kitchens
BY MULLINS

SAMO
\$239⁹⁵
in
inštalacija
(kompletno z fittings)

VELJA SAMO DO
15. MAJA

W. F. HANN & SONS

15505 EUCLID PRI TAYLOR

MU 1-4200

(GOVORIMO SLOVENSKO)

MARY A. SVETEK

LICENZIRANA POGREBNICA

478 E. 152 St.

KE 1-3177

KRASNI, SPOŠTLJIVI POGREBI
PO ZMERNIH CENAH

Ambulančna postrežba noč in dan

NOTARY PUBLIC

K. S. K. JEDNOTA

★ ★ ★ ★ ★

POSOJUJE DENAR

članom KSKJ po 4% obresti

nečlanom po 5% obresti

na zemljišča in posestva

brez kake provizije

ali bonusa

★ ★ ★ ★ ★

Posojila so napravljena na tak način, da se na glavnico odplačuje v mesečnih obrokih.

Za pojasnila in informacije pišite na:

GLAVNI URAD K. S. K. JEDNOTE

351-53 NORTH CHICAGO STREET

JOLIET, ILLINOIS

ZULICH
INSURANCE AGENCY
FRANCES ZULICH, agent
Zavarovalnina vseh vrst za
vaše domove, automobile
in pohištvo.
IVanhoe 1-4221
18115 NEFF ROAD

Mi imamo zdaj dobro zalogo

KOS

ROČAJEV

BRUSILNIH KAMNOV

RINČIC

KLADIV

KLEPALNIKOV

Pišite ali se zglasite za cene

v

Bill's Hardware Co.
6011 St. Clair Ave.
EN 1-5141
Cleveland 3, Ohio

BILL ZAVASKY, lastnik

MAKE

ONE A DAY

MULTIPLE VITAMIN CAPSULES
YOUR BUY WORD

When you want vitamins that are
Potent—
Guaranteed full potency, as shown
on the label.

Easy and Convenient to take.

Economical—

Ask your druggist for One-A-Day
(brand) Multiple Vitamin Capsules.
Take one capsule each morning
and you can forget all about
vitamins until next day.

Each capsule contains the full
basic daily needs of the five vitamins
whose requirements in human
nutrition have been established.

MILES LABORATORIES, INC.
Elkhart, Indiana